

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเสียสิทธิตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
(กรณีการเสียสิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน
ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ของนายอำเภอ เกิดโกคา)

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ผร ๒๒/๗๖๖๐ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า นายหวน เกิดโกคา ร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเกี่ยวกับคุณสมบัติของนายอำเภอเกิดโกคา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี กรณีคุณสมบัติในการมีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้รับการชี้แจงข้อเท็จจริงจากจังหวัดสุพรรณบุรี สรุปได้ดังนี้

๑. นายอำเภอฯ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๔ ตำบลหัวโพธิ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๓ และได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านเมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๓ แต่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสุพรรณบุรีได้มีประกาศลงวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ ประกาศบัญชีรายชื่อผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และปรากฏชื่อนายอำเภอฯ อยู่ในบัญชีรายชื่อดังกล่าวด้วย โดยไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ การลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ และวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓

๒. ต่อมานายอำเภอฯ ได้แจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาได้ภายใน ๖๐ วันนับจากวันประกาศ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๓ นายอำเภอฯ ได้รับแจ้งได้พิจารณาเหตุผลของนายอำเภอฯ แล้ว เห็นว่า เหตุผลของการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเป็นเหตุผลที่ไม่สมควรคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงมีประกาศลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๔ ประกาศรายชื่อผู้เสียสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งกำหนดให้บุคคลที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติโดยมีชื่อนายอำเภอฯ ปรากฏอยู่ด้วย

๓. อำเภอสองพี่น้องได้หารือข้อกฎหมายไปยังจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้รับแจ้งว่ากรณีนายอำเภอฯ มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้เสียสิทธินั้น เป็นการประกาศหลังจากที่นายอำเภอฯ ได้รับการเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน จึงไม่เป็นการเสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย เพราะในวันที่มีการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านยังมิได้มีประกาศว่านายน้อยมาเป็นผู้เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสองดังกล่าว ซึ่งจะทำให้นายน้อยมา เสียสิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังนั้น นายน้อยมา จึงมีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน และเมื่อได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านโดยถูกต้องก็ชอบที่จะแต่งตั้งเป็นผู้ใหญ่บ้านได้ การที่ภายหลังคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้นายน้อยมา เป็นผู้เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งรวมถึงสิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา นั้น เห็นว่า เมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านแล้วต้องพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากมีประกาศให้เป็นผู้เสียสิทธิ จึงไม่มีเหตุที่นายน้อยมา ต้องพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านแต่อย่างใด

ต่อมาสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาได้มีหนังสือขอหารือข้อกฎหมายไปยังกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือตอบเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณากรณีการเสียสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านเนื่องจากไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

(๑) การที่บุคคลใดเป็นผู้เสียสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา จะต้องมีการประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนว่าผู้นั้นเป็นผู้เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) ในการสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน หากในวันสมัครยังไม่มีประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าเป็นผู้เสียสิทธิ บุคคลนั้นย่อมมีสิทธิสมัคร

(๓) เมื่อได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านแล้ว ต่อมาเมื่อมีประกาศของคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าเป็นผู้เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะต้องออกจากตำแหน่งหรือไม่นั้น พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ฯ มิได้มีบทบัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านต้องพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีประกาศให้เป็นผู้เสียสิทธิตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ดังกล่าว บุคคลนั้นจึงไม่ต้องพ้นจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน

เพื่อให้เกิดความรอบคอบและความเป็นธรรมในเรื่องดังกล่าว สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า บุคคลดังกล่าวจะเป็นผู้เสียสิทธิและต้องออกจากตำแหน่งหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) แล้ว เห็นว่า การเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตาม

กฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ตามมาตรา ๖๘^๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๒๓ (๔)^๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นเหตุให้ต้องออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านหรือไม่ เป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญที่สมควรวางแนวทางปฏิบัติให้ถูกต้องชัดเจน จึงเห็นสมควรเสนอให้คณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) พิจารณา

เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกา พิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายสำคัญที่มีผลต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรอบคอบ และเป็นที่ยุติ รวมทั้งจะเป็นแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป จึงอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๑^๓ ของระเบียบคณะกรรมการการกฤษฎีกา ว่าด้วยการประชุมของกรรมการการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เพื่อพิจารณาวินิจฉัย

คณะกรรมการการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๖๘^๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากบุคคลใดไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งโดยไม่แจ้ง

^๑ มาตรา ๖๘ บุคคลมีหน้าที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ

การแจ้งเหตุที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งและการอำนวยความสะดวกในการไปเลือกตั้ง ให้เป็นตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๒ มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมิได้แจ้งเหตุการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ หรือแจ้งเหตุแล้วแต่เหตุอันสมควรให้ถือว่าผู้นั้นเป็นบุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้งโดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ตามมาตรา ๖๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้ผู้นั้นเสียสิทธิดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ ข้อ ๑๑ ในกรณีที่จำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือต้องปฏิบัติราชการโดยรีบด่วน เลขาธิการคณะกรรมการการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการการกฤษฎีกาจากคณะต่าง ๆ ประกอบเป็นกรรมการการกฤษฎีกาคณะพิเศษเป็นการชั่วคราวเพื่อประชุมปรึกษาหารือกันเฉพาะเรื่องใดก็ได้

ในการประชุมตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการการกฤษฎีกาเลือกกรรมการการกฤษฎีกาคนใดคนหนึ่งซึ่งมาประชุมเป็นประธานในที่ประชุม และให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

เหตุอันสมควรแล้ว ต้องเสียสิทธิตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓^๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยมีกำหนดเวลาตั้งแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้งครั้งต่อไปที่ผู้นั้นไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เมื่อนายน้อมฯ มิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ โดยมีได้แจ้งเหตุอันสมควรที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ แม้ในภายหลังจะได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๒^๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ก็ตาม แต่เมื่อนายอำเภซึ่งเป็นผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งให้เป็นผู้รับแจ้งเหตุการณ์ไม่ไปใช้สิทธินั้น เห็นว่า เหตุผลของนายน้อมฯ ไม่ใช่เหตุอันสมควร แล้ว ด้วยผลของมาตรา ๖๔^๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบกับมาตรา ๒๓ (๔)^๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา นายน้อมฯ จึงเป็นผู้เสียสิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่มาตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓

สำหรับกรณีที่นายน้อมฯ ได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านจะมีผลเช่นใดนั้น เมื่อการเสียสิทธิการสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ของนายน้อมฯ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันก่อนวันสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน แม้ว่าพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติเกี่ยวกับการเข้าสู่ตำแหน่ง และการดำรงตำแหน่งของกำนันและผู้ใหญ่บ้านจะได้กำหนดเกี่ยวกับการเป็นผู้เสียสิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๒๓ (๔)^๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา เป็นคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านไว้ด้วยก็ตาม แต่ในการสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านนั้น นอกจากผู้สมัครจะต้องมีสิทธิสมัครรับเลือกและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ผู้นั้นย่อมจะต้องเป็นผู้ที่สามารถใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านได้ด้วย โดยหากมีกฎหมายอื่นใดจำกัดการใช้สิทธิดังกล่าวก็จะต้องนำไปพิจารณาประกอบกันกับบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ ด้วย เพราะ

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๖ มาตรา ๒๒ เมื่อครบกำหนดสามสิบวันหลังจากวันเลือกตั้งแล้ว ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และมีได้แจ้งเหตุตามมาตรา ๒๑ หรือแจ้งเหตุไว้แล้วแต่เหตุนั้นมิใช่เหตุอันสมควร เพื่อให้ผู้ที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งดังกล่าวแจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่อบุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศ และให้บุคคลซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับจากวันสิ้นสุดของการแจ้งเหตุดังกล่าว แล้วแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้แจ้งเหตุทราบโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๒๑ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

การถูกจำกัดสิทธิย่อมเป็นลักษณะต้องห้ามและเป็นการติดตัวบุคคลผู้นั้น และเป็นผลให้สิทธิที่มีอยู่ตามกฎหมายอื่นในการสมัครรับเลือกเข้าสู่ตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้เป็นอันต้องเสียไป ดังนั้น แม้นายน้อยมาฯ จะได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้านก็ตาม แต่เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังว่า นายน้อยมาฯ เป็นผู้เสียสิทธิสมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา ๒๓ (๔)^{๑๐} ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๓ อันเป็นวันก่อนวันสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน ย่อมมีผลให้นายน้อยมาฯ ไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน และไม่อาจดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้ และด้วยเหตุที่พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ฯ มาตรา ๑๓ วรรคสาม^{๑๑} กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ออกหนังสือรับรองการเป็นผู้ใหญ่บ้านให้แก่ผู้ซึ่งได้รับเลือกเป็นผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้เป็นที่ทราบทั่วกันและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านนั้นต่อไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านไม่อาจดำรงตำแหน่งได้เพราะเหตุหนึ่งเหตุใด อันไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดย่อมมีอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการเพื่อให้ นายน้อยมาฯ ออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านได้ สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้กระทำไปแล้วก่อนถูกให้ออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านของนายน้อยมาฯ นั้น โดยนัยมาตรา ๑๙^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ แม้นายน้อยมาฯ จะต้องออกจากตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านก็ตาม การออกจากตำแหน่งไม่กระทบถึงการใด ๆ ที่นายน้อยมาฯ ได้กระทำไปในอำนาจหน้าที่ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ส่วนกรณีค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ถ้าเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตแล้ว ก็ย่อมที่จะมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนในระหว่างนั้นได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๔๘

^{๑๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๑๑} มาตรา ๑๓

ฯลฯ

ฯลฯ

เมื่อราษฎรส่วนมากที่มาประชุมเลือกผู้ใดแล้ว ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ใหญ่บ้าน แล้วให้กรมการอำเภอรายงานไปยังข้าหลวงประจำจังหวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญให้ไว้เป็นหลักฐาน

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๒} มาตรา ๑๙ ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่